

Fryslân

Aanvraagformulier Wnb, onderdeel Soorten

Datum 19-10-2022 13:05:31

DigiD of eHerkenning	
Vraagt u aan als particulier?	nee
Uw gegevens	
Naam organisatie	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek B.V.
Contactpersoon	██████████
Straatnaam	Suderwei
Huisnummer/Postbusnummer	2
Huisnummertoevoeging	
Postcode	9269TZ
Plaatsnaam	Feanwalden
E-mailadres	██████████@altwym.nl
Telefoonnummer	██████████
Dient u deze aanvraag in voor uzelf?	nee
Initiatiefnemer	
Naam organisatie	Accolade
Contactpersoon	██████████
Straatnaam	Thorbeckestraat
Huisnummer	2
Huisnummertoevoeging	A
Postcode	8442CZ
Plaatsnaam	Heerenveen
E-mailadres	██████████@accolade.nl
Telefoonnummer	██████████
Website	http://www.accolade.nl
Voeg hier de machtiging toe	Accolade generieke ontheffing

Voeg hier de machtiging toe	machtiging adviseur Sophie HERZIEN.pdf (236 KB)
Projectgegevens	
Naam project (max. 250 karakters)	Sloop en nieuwbouw complex 211070 in Jubbega
Geef zo exact mogelijk de locatie aan, indien mogelijk met adres(sen)	De woningen aan Gentiaansingel, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36 en 38, te Jubbega
	- Wij accepteren alleen bijlagen in één van de volgende bestandsformaten: PDF (Adobe acrobat reader), MS Word, MS Excel of JPG. Maximaal 8 mb per bijlage en 40 mb in zijn totaliteit.
Voeg hier de kaart met locatie toe	Plangebied.png (4.8 MB)
Wilt u nog onderzoeksrapporten toevoegen, dan kan dat hier	Bijlage 1. A&W notitie 21-181 ecologische quickscan sloopwerkzaamheden 4 complexen - definitief versie 2.pdf (1.1 MB) Bijlage 2. A&W notitie 21-289 - Najaarsonderzoek vleermuizen bij vier complexen van Accolade - definitief.pdf (1.2 MB) Bijlage 3. A&W notitie 21-314 - Aanvullend onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen bij vier complexen van Accolade - definitief.pdf (1.2 MB) Bijlage 4. A&W Compensatieplan 21-314#1 - Vier complexen Accolade, vleermuizen.pdf (538 KB) Bijlage 5. A&W Compensatieplan 21-314#2 - Vier complexen Accolade, Huismus.pdf (668.8 KB) Bijlage 6. A&W Compensatieplan 21-314#3 - Vier complexen Accolade, Gierzwaluw.pdf (387.4 KB) Bijlage 7. A&W Permanente compensatie vleermuis - Complex 211070.jpg (215.6 KB)
Gemeente	Heerenveen
Op welke datum wilt u dat de ontheffing ingaat?	01 januari 2023
Op welke datum wilt u dat de ontheffing eindigt?	01 januari 2025
Vooroverleg	
Heeft er vooroverleg plaats gevonden?	nee
Activiteiten	
Voeg hier uw activiteitenplan toe	A&W Activiteitenplan

Voeg hier uw activiteitenplan toe	ontheffingsaanvraag complex 211070 Accolade.pdf (686.8 KB)
Gedragscode	
Werkt u met een gedragscode?	nee
Eerdere ontheffing	
Is er een eerdere ontheffing geweest?	nee
Vogelrichtlijn	
Wilt u ontheffing aanvragen voor vogels?	ja
Vogelrichtlijn	
Voor welk wettelijk belang vraagt u ontheffing aan?	De volksgezondheid of de openbare veiligheid
Voor welk verbod vraagt u ontheffing aan?	Artikel 3.1 lid 2 - Nesten, rustplaatsen of eieren vernielen of wegnemen; Artikel 3.1 lid 4 - Verstoren
Vogelrichtlijn	
Naam	Huismus
Wetenschappelijke naam	Passer domesticus
Naam	
Wetenschappelijke naam	
Naam	
Wetenschappelijke naam	
Wilt u ontheffing aanvragen voor meer dan 3 soorten, geef dan hier de naam en de wetenschappelijke naam op.	
Heeft u nog aanvullende opmerkingen ten aanzien van het belang en de verbodsbepalingen dan kunt u dit aangeven of een bijlage toevoegen?	
Bijlage mbt onderbouwen wettelijk belang	
Is er bij deze soorten sprake van vangen?	nee
Habitatrichtlijn	
Wilt u ontheffing aanvragen voor habitatsorten?	ja
Habitatrichtlijn	

Voor welk wettelijk belang vraagt u ontheffing aan?	De volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
Voor welk verbod vraagt u ontheffing aan?	Artikel 3.5 lid 2 Verstoren; Artikel 3.5 lid 4 Voortplantings of rustplaatsen beschadigen of vernielen
Habitatrichtlijn	
Naam	Gewone dwergvleermuis
Wetenschappelijke naam	Pipistrellus pipistrellus
Naam	
Wetenschappelijke naam	
Naam	
Wetenschappelijke naam	
Wilt u ontheffing aanvragen voor meer dan 3 soorten, geef dan hier de naam en de wetenschappelijke naam op	
Heeft u nog aanvullende opmerkingen ten aanzien van het belang en de verbodsbepalingen dan kunt u dit aangeven of een bijlage toevoegen?	
Bijlage mbt onderbouwen wettelijk belang	
Is er bij deze soorten sprake van vangen?	nee
Andere soorten	
Wilt u ontheffing aanvragen voor andere soorten?	nee

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Activiteitenplan ontheffingsaanvraag complex 211070 Jubbega

A&W-notitie: 21-314 #211070

opdrachtgever Accolade

projectcode 21-314 #211070

Auteur(s) [REDACTED]

status concept

datum 17 oktober 2022

autorisatie [REDACTED]

kwaliteitscontrole [REDACTED]

uitvoerder Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden
Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam
Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

Activiteitenplan		
A.	Gebiedsbeschrijving	1
B.	Verspreiding en staat van instandhouding Gewone dwergvleermuis en Huismus	1
C.	Belang plangebied voor de soorten	2
D.	Uitvoer activiteiten	3
E.,F.	Periode en planning uitvoer activiteiten	3
G.	Alternatieven	4
H.	Effecten van de activiteiten op de staat van instandhouding van de soorten	4
I.	Verantwoording van het onderzoek naar effecten	5
J.	Verantwoording van onderzoek naar de verspreiding van beschermde soorten	6
K.,L.	Mitigerende en compenserende maatregelen	6
M.	Kaart	7
N.	Belang activiteit	8
Literatuur		9

Referentie

■■■■ S.F. en E. Grendelman, 2022. Activiteitenplan ontheffingsaanvraag complex 211070 Jubbega. A&W-notitie 21-314 #211070. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

1 Activiteitenplan

Inleiding

Aan de Gentiaansingel in Jubbega bevinden zich lage woningen, gebouwd in de jaren '60. Stichting Accolade is voornemens deze woningen te slopen om vervolgens nieuwbouw te realiseren op dezelfde locatie. Uit ecologische onderzoeken is gebleken dat in de woningen een verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis en vier nestplaatsen van Huismus aanwezig zijn. Door de sloop van de woningen gaat deze verblijfplaats en de nestplaatsen verloren en wordt de Wet natuurbescherming overtreden. Voor het aantasten van de verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis en de nestplaatsen van Huismus wordt ontheffing aangevraagd. Dit document is het activiteitenplan en vormt de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag.

A. Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft een aantal woningen die zich bevinden in Jubbega, provincie Fryslân. Jubbega maakt deel uit van de Gemeente Heerenveen. Het betreft de woningen aan de Gentiaansingel 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36 en 38. De straat bevindt zich in de bebouwde kom van Jubbega. De voortuinen zijn ondiep en veelal bestraat. In de achtertuinen staan schuurtjes en is verder vooral gazon aanwezig.

Langs de straat staan enkele bomen (o.a. eik en berk) en aan de overzijde van de weg bevindt zich een brede sloot (1^e Wijk).

B. Verspreiding en staat van instandhouding Gewone dwergvleermuis en Huismus

Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De soort komt vooral voor in de bebouwde omgeving en heeft zijn verblijfplaatsen dan ook vaak in gebouwen. Verblijfplaatsen zijn te vinden in spouwmuren, onder dakpannen en spleten in muren (BIJ12 2017). De Nederlandse populatie bedraagt tussen de 300.000 en 600.000 dieren, de Friese populatie wordt geschat op 15.000 tot 30.000 dieren¹.

De landelijke staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis is onbekend volgens Van Norren ((red.) 2019). Uit NEM Vleermuis Transectellingen komt naar voren dat de populatietrend (2015-2020) van de Gewone dwergvleermuis een matige toename van ongeveer 3% laat zien (Telganger, november 2021). In het verleden is er veelvuldig vleermuisonderzoek uitgevoerd in de Gemeente Heerenveen door ons bureau en andere instanties. Hierbij worden vrijwel altijd Gewone dwergvleermuizen waargenomen, zowel foeragerend als hun verblijfplaatsen. Dit geeft aan dat de soort in grote aantallen in deze omgeving voorkomt en dat de exemplaren in het plangebied deel uitmaken van een grotere populatie. Dit wordt ondersteund door de waarnemingen van vooral foeragerende exemplaren in Jubbega in de NDFF (gegevens 2019-2022), de Zoogdieratlas van Friesland (Melis, 2012) en onderzoek in de K. Molweg in Jubbega (complex 211060).

---

¹ De omvang van de Friese populatie is in het kader van de Generieke ontheffing voor Accolade (provincie Fryslân, kenmerk 01709299, 31 januari 2020) ingeschat als percentage van de landelijke populatie, waarbij is gekeken naar de oppervlakte van Friesland in vergelijking tot Nederland als geheel.

Huismus

De staat van instandhouding van de Huismus als broedvogel in Nederland is matig ongunstig (SOVON). De soort nam sterk af tot 2000. De laatste 10 jaar is er een lichte toename in de landelijke Huismus populatie te zien. De Huismus komt overal in Nederland voor, met name in bebouwd gebied.

De broedpopulatie Huismussen in de provincie Fryslân bedraagt naar schatting tussen de 46.800 en 78.000 broedparen². Deze soort is sterk gebonden aan oude steden, maar komt daarnaast veelvuldig voor in het halfopen landschap tussen bijvoorbeeld Burgum en Dokkum en op de zandgronden aan de oost- en zuidkant van de provincie. In de zuidwest Fryslân is de dichtheid van Huismus iets minder groot dan de rest van de provincie. In de gemeente Heerenveen en de aangrenzende gemeente Opsterland bevatten de dorpen en steden grote populaties Huismus. In de NDFF zijn ook veel waarnemingen opgenomen van Huismussen in Jubbega in de periode 2019-2022. Gezien het beperkte dispersievermogen van de soort is het aannemelijk dat deze vogels in Jubbega broeden.

C. Belang plangebied voor de soorten*Gewone dwergvleermuis*

Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats (nr. 22) en één balts-/paarverblijfplaats (nr. 20) van Gewone dwergvleermuis aanwezig die door de werkzaamheden verloren gaan. De Gewone dwergvleermuis heeft een netwerk van verblijfplaatsen voor verschillende functies nodig. Bovendien moet er voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig zijn dat vanuit de verblijfplaats bereikbaar is. Vanwege verschillende weersomstandigheden (windrichting/kracht etc.) hebben gewone dwergvleermuizen meerdere foerageergebieden en vliegroutes om deze te bereiken.

De mannetjes van gewone dwergvleermuis bezetten hun balts-/paarverblijfplaats meestal al in de voorafgaande zomer en de verblijfplaats kan daarom jaarrond in gebruik zijn. Rondom het plangebied zijn er veel huizen aanwezig die in principe geschikt zijn als verblijfplaats voor de Gewone dwergvleermuis. In de NDFF zijn veel waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen in Jubbega in de periode 2019-2022. Gezien het beperkte verspreidingsvermogen is het aannemelijk dat deze dieren hun verblijfplaatsen in Jubbega hebben en dat er een netwerk aan verblijfplaatsen aanwezig is. Door het verlies van het zomerverblijf en het paarverblijf zal slechts een klein deel van de aanwezige verblijfplaatsen in de wijde omgeving worden aangetast. De verblijfplaatsen worden tevens gecompenseerd. De tijdelijke compensatie is ruim ingestoken en de gewenningsduur is in acht genomen. Hierdoor is verzekerd dat er voldoende tijdelijke alternatieven zijn ter vervanging van de verblijfplaatsen die verloren gaan. In de nieuwbouw worden acht nieuwe verblijfplaatsen aangeboden, waardoor is verzekerd dat het plangebied na de ingreep weer kan functioneren. De staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis komt daarom niet in gevaar door de geplande werkzaamheden (zie ook paragraaf H).

Huismus

Binnen het plangebied zijn vier jaarrond beschermde nestplaatsen van Huismus aanwezig (nr. 22, nr. 24/26 en nr. 34). De Huismus is het hele jaar in de omgeving van de nestplaats aanwezig

² De omvang van de Friese populatie is in het kader van de Generieke ontheffing voor Accolade (provincie Fryslân, kenmerk 01709299, 31 januari 2020) ingeschat als percentage van de landelijke populatie, waarbij is gekeken naar de oppervlakte van Friesland in vergelijking tot Nederland als geheel.

en gebruikt deze om te rusten en te schuilen. Door uitvoering van de werkzaamheden gaan deze aanwezige nestplaatsen verloren. In de tuinen is weinig opgaand groen aanwezig, waardoor van verlies van schuil- en rustplaatsen in struiken en hagen nauwelijks sprake is. Er is tijdelijke compensatie aangeboden in de vorm van 10 nestkasten. Dit is een ruime compensatie. De gewenningsduur is in acht genomen. Daarnaast kunnen de Huismussen eventueel uitwijken naar woningen in de omgeving. In de nieuwbouw zullen alle daken toegankelijk worden gemaakt voor Huismus, waardoor ook een ruime permanente compensatie wordt geboden. Daarnaast wordt opgaand groen gerealiseerd als erfafscheiding. De staat van instandhouding van de Huismus zal daarom niet in gevaar komen door de uitvoering van de werkzaamheden.

D. Uitvoer activiteiten

De woningen aan de Gentiaansingel worden volledig gesloopt. Vervolgens wordt er op dezelfde locatie nieuwbouw gerealiseerd. Tijdens de werkzaamheden wordt spaarzaam aanwezige groen in de tuinen verwijderd.

De ontwerpen van de nieuwbouw zijn op het moment van schrijven van dit activiteitenplan nog niet definitief. Er kan wel gesteld worden dat het gaat om één laag met zadeldak/langskap. De goothoogte bedraagt maximaal 3,5 meter. De nokhoogte bedraagt maximaal 11 meter. Een voorbeeld van hoe de woningen er globaal uit komen te zien staat is te zien in figuur 1.

Tijdens de nieuwbouw worden de voor- en achtertuinen van de woningen ook opnieuw ingericht met groen, waaronder een groene erfafscheiding in de vorm van Hedera. De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd met regulier materieel.

Figuur 1. Voorbeeld van het type woning dat gebruikt zal worden bij de nieuwbouw.

E.,F. Periode en planning uitvoer activiteiten

Voor de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van de aangetroffen soorten.

De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. Op zijn vroegst kunnen de werkzaamheden starten in het voorjaar van 2023.

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd buiten het kraamseizoen en de winterrust van de Gewone dwergvleermuis en buiten het broedseizoen van Huismus. Het natuurvrij maken zal

worden uitgevoerd in begin februari 2023 voor Huismus en maart/april 2023 voor vleermuizen. Voor het natuurvrij maken voor vleermuizen is vereist dat de temperatuur tijdens zonsondergang tussen de 12-15 graden ligt, voor een periode van minimaal 5 dagen op rij. Dit is buiten de kwetsbare periodes en conform de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Huismus (BIJ12, 2017ab).

G. Alternatieven

Alternatieve locatie

Het project is locatie specifiek. De bestaande woningen voldoen niet meer aan de bouw- en wooneisen.

Alternatieve werkwijze

De werkzaamheden worden uitgevoerd op een wijze waardoor er geen dieren gedood worden. Een alternatieve werkwijze zou het verduurzamen van de bestaande woningen zijn. Echter zullen ook met deze werkwijze de aanwezige nesten en verblijfplaatsen verloren gaan dankzij werkzaamheden zoals dak- en spouwmuurisolatie. Vanwege de slechte staat van de huizen is er daarom voor sloop en nieuwbouw gekozen. De bestaande woningen voldoen niet meer aan de bouw- en wooneisen. Het is technisch niet haalbaar om de woningen te verbeteren tot het niveau van de huidige standaarden met renovatie alleen.

Alternatieve planning

Het natuurvrij maken van het complex vindt plaats buiten de kraamtijd en winterrust van vleermuizen en buiten de broedperiode van de Huismus. Een alternatieve planning die minder effect heeft op de soorten is daardoor niet mogelijk.

H. Effecten van de activiteiten op de staat van instandhouding van de soorten

Gewone dwergvleermuis

De beoogde werkzaamheden veroorzaken lokaal een negatief effect op de Gewone dwergvleermuis. Door de plannen gaat één baltsverblijfplaats en één zomerverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis verloren. Doordat de woningen vooraf aan de werkzaamheden natuurvrij worden gemaakt, worden er door de werkzaamheden geen vleermuizen gedood. Het natuurvrij maken vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes van vleermuizen, namelijk buiten de kraamperiode en winterrust.

De bebouwing wordt, voorafgaand aan de werkzaamheden en zodra de actieve periode van de vleermuizen weer begonnen is, ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Daardoor zullen er geen dieren aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Het ongeschikt maken zal worden gedaan door het plaatsen van exclusion flaps langs alle toegankelijke plaatsen op de woningen waarbij vleermuizen onder het dak kunnen komen of tot de spouwmuur kunnen raken. Het plaatsen van exclusion flaps gebeurt onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen. Na afloop van het plaatsen van de exclusion flaps worden de woningen gecontroleerd of deze daadwerkelijk verlaten zijn.

In maart 2021 is voldoende tijdelijke compensatie nabij het plangebied gerealiseerd voor vleermuizen in de vorm van 8 kleine vleermuiskasten en 2 tijdelijke kraamkasten (zie bijlage 4). Tijdens de nieuwbouw van de woningen zal er permanente compensatie worden gerealiseerd in

de vorm van acht permanente inbouwkasten. Zie bijlage 7 voor meer informatie en de locaties van deze permanente inbouwkasten.

Naast deze verblijfplaatsen gaat er door de sloop/nieuwbouw van woningen aan de K. Molweg in Jubbega ook één paar/baltsverblijf verloren. Ook bij dit complex is vooraf in ruime mate tijdelijke compensatie aangebracht en worden voldoende permanente alternatieven gerealiseerd in de nieuwbouw. Hierdoor is verzekerd dat de lokale staat van instandhouding niet in het geding is.

Huismus

De beoogde werkzaamheden veroorzaken lokaal een negatief effect op de Huismus. Door de plannen gaan vier nesten van Huismus verloren. Er worden door de werkzaamheden geen Huismussen gedood. De bebouwing wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt voor Huismus. De toegang tot onder de daken wordt dichtgemaakt onder begeleiding van een deskundige op het gebied van Huismus. Hierbij worden ook de dakgoten verwijderd.

In 2022 is er voldoende tijdelijke compensatie gerealiseerd nabij het plangebied in de vorm van tien Huismuskasten (zie bijlage 5). Tijdens de werkzaamheden dienen de eerste twee rijen dakpannen toegankelijk te worden gemaakt voor Huismus en wordt groene erfafscheiding aangebracht in de vorm van Hedera. Dit wordt na afloop van de werkzaamheden gecontroleerd door een ter zake kundig ecooloog.

De staat van instandhouding van de populatie Huismus komt om bovenstaande redenen niet in gevaar. Er worden in de directe omgeving van het plangebied geen overige ingrepen gepland. Cumulatieve effecten zijn niet aan de orde; in de woningen aan de K. Molweg zijn geen nesten van Huismus vastgesteld. Ook uitstralende effecten van de werkzaamheden op de omgeving zijn door de werkzaamheden niet te verwachten.

I. Verantwoording van het onderzoek naar effecten

In 2021 is in het plangebied een ecologische quickscan uitgevoerd (█ 2022, bijlage 1). Naar aanleiding van deze quickscan is in 2021/2022 aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nestplaatsen van de Huismus en de Gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen (█ 2021, bijlage 2 en █ 2022, bijlage 3).

De bovenstaande onderzoeksactiviteiten zijn uitgevoerd door Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek. Hieronder staat een omschrijving van de uitgevoerde onderzoeken.

Ecologische quickscan

Woningcorporatie Accolade is voornemens om in 2023 vier complexen in Friesland te slopen. Op de percelen van de gesloopte woningen zal vervolgens nieuwbouw gerealiseerd worden. De beoogde locaties zijn opgedeeld in clusters (complexen) en zijn voorzien van een code. In onderhavige ontheffingsaanvraag heeft het plangebied complexnummer 211070. In 2022 is een ecologisch onderzoek uitgevoerd vier complexen, waarbij de beoogde plannen zijn beoordeeld volgens de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Tijdens het onderzoek zijn recente bronnen geraadpleegd over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij de complexen. Tevens is voor ieder complex door middel van een veldbezoek bepaald of er wettelijk beschermde soorten aanwezig kunnen zijn in de woningen, zoals vleermuizen, muurplanten, Steenmarter, Huismus, Huiszwaluw en Gierzwaluw. Per complex is bepaald of er aanvullend onderzoek nodig is naar de aanwezigheid van één of meerdere van de

bovengenoemde soort(groep)en. Voor het complex van onderhavige ontheffingsaanvraag was de conclusie dat er aanvullend onderzoek nodig was naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen van Gierzwaluw en Huismus, en naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Details over de ecologische quickscan zijn beschreven in [REDACTED] (2022) (bijlage 1).

Aanvullend onderzoek

In het najaar van 2021 is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus). Hierbij is voldaan aan het aantal onderzoeksrondes en de uitvoer heeft plaatsgevonden in de meest geschikte periode voor de soorten ([REDACTED] 2021, bijlage 2).

In de lente en zomer van 2022 zijn verschillende veldbezoeken uitgevoerd om te bepalen of binnen het plangebied nestplaatsen van de Gierzwaluw en de Huismus aanwezig zijn. Deze zijn uitgevoerd volgens de eisen waaraan aanvullend onderzoek naar deze soorten moet voldoen volgens de kennisdocumenten (BIJ12) ([REDACTED] 2022, bijlage 3).

In de zomer van 2022 is daarnaast aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus). Hierbij is voldaan aan het aantal onderzoeksrondes en de uitvoer heeft plaatsgevonden in de meest geschikte periode voor de soorten ([REDACTED] 2022, bijlage 3).

In het complex 211070 is tijdens het aanvullende vleermuisonderzoek één zomerverblijfplaats en één balts-/paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis aangetoond. Er zijn daarnaast vier nesten van Huismus aangetroffen. Er zijn geen nesten van Gierzwaluw aangetroffen binnen het plangebied.

J. Verantwoording van onderzoek naar de verspreiding van beschermde soorten

Zie I

K en L. Mitigerende en compenserende maatregelen

1). Om te voorkomen dat er tijdens de werkzaamheden dieren worden gedood, worden de woningen vooraf aan de werkzaamheden natuurvrij gemaakt. Dit wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen en Huismus. De werkzaamheden ten behoeve van het natuurvrij maken van de woningen worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periodes van vleermuizen, namelijk de kraamperiode en de winterrust en buiten het broedseizoen van Huismus. Het natuurvrij maken voor vleermuizen zal worden uitgevoerd in maart/april 2023. Voor Huismus wordt het natuurvrij maken uitgevoerd begin februari 2023.

2). Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Voor iedere vleermuisverblijfplaats die tijdelijk verloren gaat, zijn vier (tijdelijke) vleermuiskasten opgehangen. Echter, in deze situatie diende de tijdelijke compensatie te hangen voordat het aanvullend onderzoek afgerond was. Daarom is gekozen voor een ruime compensatie inschat op basis van *expert judgement*. Er zijn in totaal 8 kleine vleermuiskasten en 2 kraamkasten opgehangen in maart 2021. Ook bij de Huismus is gekozen voor een ruime

compensatie inschat op basis van *expert judgement*. Er hangen in totaal tien huismuskasten ter compensatie.

3). In de nieuwe situatie zal er permanente compensatie worden aangeboden in dezelfde verhouding per soort als dat de tijdelijke compensatie is aangeboden. Permanente compensatie voor vleermuizen zal worden aangeboden in de vorm van acht inbouwkasten. Voor Huismus is ervoor gekozen om de onderste twee rijen dakpannen beschikbaar te maken in alle daken, dit is dus ruime compensatie. Voor meer informatie zie ook het compensatieplan in bijlage 7.

4). De permante compensatie dient minimaal een broedseizoen/vleermuisseizoen te hangen voordat de tijdelijke compensatie verwijderd mag worden. Tijdelijke nestkasten mogen verwijderd worden in de winter. Tijdelijke vleermuiskasten mogen verwijderd worden onder begeleiding van een ecoloog. In overleg met de ecoloog wordt er een tijdstip besproken voor het verwijderen van tijdelijke kasten. Dit tijdstip zal buiten het kraamseizoen en buiten het baltsseizoen plaatsvinden.

5). De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een medewerker van A&W. Deze persoon is deskundig op het gebied van vleermuizen en controleert of de werkzaamheden ten aanzien van Gewone dwergvleermuis en Huismus conform de voorwaarden in de ontheffing worden uitgevoerd. A&W is een gecertificeerd ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

6). De maatregelen worden vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol (EWP) dat op de werklocatie aanwezig is, en onder alle betrokken partijen bekend en duidelijk is.

M. Kaart

N. Belang activiteit

De Gewone dwergvleermuis is beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden "dieren opzettelijk te verstoren" en "voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen". Het wettelijk belang waarvoor deze ontheffingsaanvraag wordt ingediend is Artikel 3.8 lid 5 b.3 Wet natuurbescherming. Dit houdt in: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is de Huismus beschermd. Het is verboden "opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen" en "vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen". Van deze verbodsbepalingen wordt ontheffing aangevraagd. Van de Vogelrichtlijn wordt ontheffing aangevraagd "in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid" (artikel 3.3, lid 4, onderdeel b.1).

De woningen aan de Gentiaansingel zijn sterk verouderd en voldoen niet meer aan de huidige woon- en bouweisen. Ook vanuit energie/milieu (stookkosten en warmteverlies) is kwaliteitsverbetering van de woningen maatschappelijk gezien noodzakelijk. In de beleidsdoelstellingen van Accolade is duurzaamheid een speerpunt. Concreet voert Accolade het beleid om in 2040 alle woningen energieneutraal te hebben. Om deze resultaten te halen is sloop en nieuwbouw van de woningen noodzakelijk.

Klimaatverandering vormt een bedreiging voor wilde flora en fauna en de gezondheid en veiligheid van mensen. Door de bouw van nieuwe energiezuinige woningen wordt bijgedragen aan de beperking van de klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang. De huidige woningen hebben energielabel B t/m D, de nieuwe woningen zijn bijna energieneutraal. In slecht geïsoleerde woningen is vaak sprake van vocht- en schimmelproblemen. Dit kan leiden tot gezondheidsklachten bij bewoners, zoals luchtwegklachten, hoofdpijn, geïrriteerde slijmvliezen, vermoeidheid en versterking van reumatische klachten. De sloop van de oude woningen en de nieuwbouw van woningen die voldoen aan de eisen van deze tijd en een prettig binnenklimaat bieden draagt dus bij aan de volksgezondheid.

2 Literatuur en bijlagen

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Utrecht.
- BIJ12, 2022. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus* Versie 2.0, juli 2022, BIJ12 Utrecht.
- Broekhuizen et al., 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren- Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum, Leiden.
- Kapteyn, K., 1997. Gewone dwergvleermuis in Limpens et al, 1997 Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Utrecht 151-163.
- Melis, 2012. Werkatlas zoogdieren provincie Fryslân. Provincie Fryslân, Leeuwarden
- Van Norren, E. (red.), 2019. Staat van instandhouding Gelderland. Factsheets voor 24 soorten in Gelderland. Rapport 2019.09. Zoogdierverseniging, Nijmegen
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd oktober 2022

Bijlagen

- Bijlage 1. Ward, S.F., 2022. Ecologische quickscan sloopwerkzaamheden vier complexen. A&W notitie 21-181. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Bijlage 2. Ward, S.F., 2021. Aanvullend onderzoek naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen bij vier complexen van Accolade. A&W notitie 21-289. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Bijlage 3. Ward, S.F., 2022. Aanvullend onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen bij vier complexen van Accolade. A&W notitie 21-314. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Bijlage 4. A&W compensatieplan 21-314 #1 – Vier complexen Accolade, vleermuizen
- Bijlage 5. A&W compensatieplan 21-314 #2 – Vier complexen Accolade, Huismus
- Bijlage 6. A&W compensatieplan 21-314 #3 – Vier complexen Accolade, Gierzwaluw
- Bijlage 7. A&W Permanente compensatie vleermuis en Gierzwaluw – Complex 211070

Fryslân

Aanvraagformulier Wnb, onderdeel Soorten

Datum 19-10-2022 12:01:03

DigiD of eHerkenning	
Vraagt u aan als particulier?	nee
Uw gegevens	
Naam organisatie	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek B.V.
Contactpersoon	■■■■ ■■■■
Straatnaam	Suderwei
Huisnummer/Postbusnummer	2
Huisnummertoevoeging	
Postcode	9269TZ
Plaatsnaam	Feanwalden
E-mailadres	■■■■■@altwym.nl
Telefoonnummer	■■■■■■■■■■
Dient u deze aanvraag in voor uzelf?	nee
Initiatiefnemer	
Naam organisatie	Accolade
Contactpersoon	■■■■■■■■■■
Straatnaam	Thorbeckestraat
Huisnummer	2
Huisnummertoevoeging	A
Postcode	8442CZ
Plaatsnaam	Heerenveen
E-mailadres	■■■■■@accolade.nl
Telefoonnummer	■■■■■■■■■■
Website	http://www.accolade.nl
Voeg hier de machtiging toe	Accolade generieke ontheffing

Voeg hier de machtiging toe	machtiging adviseur Sophie HERZIEN.pdf (236 KB)
Projectgegevens	
Naam project (max. 250 karakters)	Sloop en nieuwbouw complex 211060 in Jubbega
Geef zo exact mogelijk de locatie aan, indien mogelijk met adres(sen)	Woningen aan K. Molweg 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16 en 18, te Jubbega
	- Wij accepteren alleen bijlagen in één van de volgende bestandsformaten: PDF (Adobe acrobat reader), MS Word, MS Excel of JPG. Maximaal 8 mb per bijlage en 40 mb in zijn totaliteit.
Voeg hier de kaart met locatie toe	Plangebied.png (4.9 MB)
Wilt u nog onderzoeksrapporten toevoegen, dan kan dat hier	Bijlage 1. A&W notitie 21-181 ecologische quickscan sloopwerkzaamheden 4 complexen - definitief versie 2.pdf (1.1 MB) Bijlage 2. A&W notitie 21-289 - Najaarsonderzoek vleermuizen bij vier complexen van Accolade - definitief.pdf (1.2 MB) Bijlage 3. A&W notitie 21-314 - Aanvullend onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen bij vier complexen van Accolade - definitief.pdf (1.2 MB) Bijlage 4. A&W Compensatieplan 21-314#1 - Vier complexen Accolade, vleermuizen.pdf (538 KB) Bijlage 5. A&W Compensatieplan 21-314#2 - Vier complexen Accolade, Huismus.pdf (668.8 KB) Bijlage 6. A&W Compensatieplan 21-314#3 - Vier complexen Accolade, Gierzwaluw.pdf (387.4 KB) Bijlage 7. A&W Permanente compensatie vleermuis - Complex 211060.jpg (301.9 KB)
Gemeente	Heerenveen
Op welke datum wilt u dat de ontheffing ingaat?	01 januari 2023
Op welke datum wilt u dat de ontheffing eindigt?	01 januari 2025
Vooroverleg	
Heeft er vooroverleg plaats gevonden?	nee
Activiteiten	
Voeg hier uw activiteitenplan toe	A&W Activiteitenplan ontheffingsaanvraag complex 211060

Voeg hier uw activiteitenplan toe	Accolade.pdf (694.7 KB)
Gedragscode	
Werkt u met een gedragscode?	nee
Eerdere ontheffing	
Is er een eerdere ontheffing geweest?	nee
Vogelrichtlijn	
Wilt u ontheffing aanvragen voor vogels?	nee
Habitatrichtlijn	
Wilt u ontheffing aanvragen voor habitatoorten?	ja
Habitatrichtlijn	
Voor welk wettelijk belang vraagt u ontheffing aan?	De volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
Voor welk verbod vraagt u ontheffing aan?	Artikel 3.5 lid 2 Verstoren; Artikel 3.5 lid 4 Voortplantings of rustplaatsen beschadigen of vernielen
Habitatrichtlijn	
Naam	Gewone dwergvleermuis
Wetenschappelijke naam	Pipistrellus pipistrellus
Naam	
Wetenschappelijke naam	
Naam	
Wetenschappelijke naam	
Wilt u ontheffing aanvragen voor meer dan 3 soorten, geef dan hier de naam en de wetenschappelijke naam op	
Heeft u nog aanvullende opmerkingen ten aanzien van het belang en de verbodsbepalingen dan kunt u dit aangeven of een bijlage toevoegen?	
Bijlage mbt onderbouwen wettelijk belang	
Is er bij deze soorten sprake van	nee

vangen?	nee
Andere soorten	
Wilt u ontheffing aanvragen voor andere soorten?	nee

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Activiteitenplan ontheffingsaanvraag complex 211060 Jubbega

A&W-notitie: 21-314 #211060

opdrachtgever Accolade

projectcode 21-314 #211060

Auteur(s) [REDACTED]

status concept

datum 17 oktober 2022

autorisatie [REDACTED]

kwaliteitscontrole [REDACTED]

uitvoerder Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden
Matrix II k1.08/1.09, 1098 XH Amsterdam
Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Activiteitenplan	1
A.	Gebieds- en situatiebeschrijving	1
B.	Verspreiding en staat van instandhouding Gewone dwergvleermuis	1
C.	Belang plangebied voor de soort	2
D.	Uitvoer activiteiten	2
E.,F.	Periode en planning uitvoer activiteiten	3
G.	Alternatieven	3
H.	Effecten van de activiteiten op de staat van instandhouding van de soorten	4
I.	Verantwoording van het onderzoek naar effecten	4
J.	Verantwoording van onderzoek naar de verspreiding van beschermde soorten	5
K., L.	Mitigerende en compenserende maatregelen	6
M.	Kaart	7
N.	Belang activiteit	7
2	Literatuur en bijlagen	8

Referentie

■■■■ S.F. en E. Grendelman, 2022. Activiteitenplan ontheffingsaanvraag complex 211060 Jubbega. A&W-notitie 21-314 #211060. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

1 Activiteitenplan

Inleiding

Aan de K. Molweg in Jubbega bevinden zich lage woningen, gebouwd in de jaren '60. Stichting Accolade is voornemens deze woningen te slopen om vervolgens nieuwbouw te realiseren op dezelfde locatie. Uit ecologische onderzoeken is gebleken dat in de bestaande bebouwing een verblijfplaats van Gewone dwergvleermuis aanwezig is. Door de sloop van de woningen gaat deze verblijfplaats verloren en wordt de Wet natuurbescherming overtreden. Voor het aantasten van de verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis wordt ontheffing aangevraagd. Dit document is het activiteitenplan en vormt de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag.

A. Gebieds- en situatiebeschrijving

Het plangebied betreft een aantal woningen die zich bevinden in Jubbega, provincie Fryslân. Jubbega maakt deel uit van de Gemeente Heerenveen. Het betreft de woningen aan de K. Molweg 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16 en 18. De straat bevindt zich in de bebouwde kom. In enkele voortuinen staat wat opgaande beplanting. In de achtertuinen zijn schuurtjes aanwezig. Voor het overige bestaan de achtertuinen vooral uit gazon. Rond enkele tuinen is een haag aanwezig. Verderop staan langs de straat enkele bomen; deze blijven behouden.

B. Verspreiding en staat van instandhouding Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuis

De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De soort komt vooral voor in de bebouwde omgeving en heeft zijn verblijfplaatsen dan ook vaak in gebouwen. Verblijfplaatsen zijn te vinden in spouwmuren, onder dakpannen en spleten in muren (BIJ12 2017). De Nederlandse populatie bedraagt tussen de 300.000 en 600.000 dieren, de Friese populatie wordt geschat op 15.000 tot 30.000 dieren¹.

De landelijke staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis is onbekend volgens Van Norren ((red.) 2019). Uit NEM Vleermuis Transecttellingen komt naar voren dat de populatietrend (2015-2020) van de Gewone dwergvleermuis een matige toename van ongeveer 3% laat zien (Telganger, november 2021). In het verleden is er veelvuldig vleermuisonderzoek uitgevoerd in de Gemeente Heerenveen door ons bureau en andere instanties. Hierbij worden vrijwel altijd Gewone dwergvleermuizen waargenomen, zowel foeragerend als hun verblijfplaatsen. Dit geeft aan dat de soort in grote aantallen in deze omgeving voorkomt en dat de exemplaren in het plangebied deel uitmaken van een grote populatie. Dit wordt ondersteund door de waarnemingen van vooral foeragerende exemplaren in Jubbega in de NDFF (gegevens 2019-2022) en de Zoogdieratlas van Friesland (Melis, 2012).

---

¹ De omvang van de Friese populatie is in het kader van de Generieke ontheffing voor Accolade (provincie Fryslân, kenmerk 01709299, 31 januari 2020) ingeschat als percentage van de landelijke populatie, waarbij is gekeken naar de oppervlakte van Friesland in vergelijking tot Nederland als geheel.

C. Belang plangebied voor de soort

Gewone dwergvleermuis

Binnen het plangebied is één balts-/paarverblijfplaats (nr. 4) van Gewone dwergvleermuis aanwezig die door de werkzaamheden verloren gaat. Mogelijk is dit verblijf ook in gebruik als winterverblijf in milde winters. De Gewone dwergvleermuis heeft een netwerk van verblijfplaatsen voor verschillende functies nodig. Bovendien moet er voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig zijn dat vanuit de verblijfplaats bereikbaar is. Vanwege verschillende weersomstandigheden (windrichting/kracht etc.) hebben gewone dwergvleermuizen meerdere foerageergebieden en daarbij vliegroutes om deze te bereiken.

De mannetjes van de Gewone dwergvleermuis bezetten hun balts-/paarverblijfplaats meestal al in de voorafgaande zomer en de verblijfplaats kan daarom jaarrond in gebruik zijn. De balts-/paarverblijfplaatsen worden gebruikt door één mannetje en enkele vrouwtjes. Rondom het plangebied zijn er veel huizen aanwezig die in principe geschikt zijn als verblijfplaats voor de Gewone dwergvleermuis. In de NDFF zijn veel waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuizen in Jubbega in de periode 2019-2022. Gezien het beperkte verspreidingsvermogen is het aannemelijk dat deze dieren hun verblijfplaatsen in Jubbega hebben en dat er een netwerk aan verblijfplaatsen aanwezig is. Door het verlies van de balts-/paarverblijfplaats wordt daarom slechts een klein deel van de aanwezige verblijfplaatsen in de wijde omgeving aangetast. Het aantasten van de verblijfplaats zal tevens worden gecompenseerd. De tijdelijke compensatie is ruim ingestoken en de gewenningsduur is in acht genomen. Hierdoor is verzekerd dat er voldoende tijdelijke alternatieven zijn ter vervanging van het balts/paarverblijf dat verloren gaat. In de nieuwbouw worden vier nieuwe verblijfplaatsen aangeboden, waardoor is verzekerd dat het plangebied na de ingreep weer kan functioneren. De staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis komt daarom niet in gevaar door de geplande werkzaamheden (zie ook paragraaf H).

D. Uitvoer activiteiten

De woningen aan de K. Molweg worden volledig gesloopt. Vervolgens wordt er op dezelfde locatie nieuwbouw gerealiseerd. Tijdens de werkzaamheden wordt het opgaande groen in de tuinen verwijderd.

De ontwerpen van de nieuwbouw zijn op het moment van schrijven van dit activiteitenplan nog niet definitief. Er kan wel gesteld worden dat het gaat om één laag met zadeldak/langskap. De goothoogte bedraagt maximaal 3,5 meter. De nokhoogte bedraagt maximaal 11 meter. Een voorbeeld van hoe de woningen er globaal uit komen te zien staat is te zien in figuur 1.

Tijdens de nieuwbouw worden de voor- en achtertuinen van de woningen ook opnieuw ingericht met groen, waaronder een groene erfafscheiding in de vorm van Hedera. De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd met regulier materieel.

Figuur 1. Voorbeeld van het type woning dat gebruikt zal worden bij de nieuwbouw.

E.,F. Periode en planning uitvoer activiteiten

Voor de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van de aangetroffen soort.

De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. Op zijn vroegst kunnen de werkzaamheden starten in het voorjaar van 2023.

De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd buiten het paarseizoen en de winterrust van de Gewone dwergvleermuis. Het natuurvrij maken zal worden uitgevoerd in maart/april 2023, wanneer de temperatuur tijdens zonsopgang tussen de 12-15 graden ligt, voor een periode van minimaal 5 dagen op rij. Dit is buiten de kwetsbare periodes en conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

Er is een nest van een paar Spreeuwen vastgesteld op nr. 12. Het paartje broedde daar in de nok. De Spreeuw begint in april met balts en nestbouw en kan vanaf half april broeden. Voorkomen moet worden dat tijdens de sloop een actief nest wordt aangetast. Daarom dienen uiterlijk in februari 2023 de woningen te worden nagelopen op potentiële nestplekken voor Spreeuw, en deze dienen in februari 2023 ongeschikt te worden gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld door scheefliggende dakpannen recht te leggen, vulschuim aan te brengen of gaas te spannen. Hierbij dient voorkomen te worden dat invliegopeningen voor de verblijfplaats op nr. 4 worden versperd.

G. Alternatieven

Alternatieve locatie

Het project is locatie specifiek. De bestaande woningen voldoen niet meer aan de bouw- en wooneisen.

Alternatieve werkwijze

De werkzaamheden worden uitgevoerd op een wijze waardoor er geen dieren gedood worden. Een alternatieve werkwijze zou het verduurzamen van de bestaande woningen zijn. Echter zal ook met deze werkwijze de aanwezige verblijfplaats verloren gaan dankzij werkzaamheden zoals dak- en spouwmuurisolatie. Vanwege de slechte staat van de huizen is er daarom voor sloop en nieuwbouw gekozen. De bestaande woningen voldoen niet meer aan de bouw- en wooneisen.

Het is technisch niet haalbaar om de woningen te verbeteren tot het niveau van de huidige standaarden met renovatie alleen.

Alternatieve planning

Het natuurvrij maken van het complex vindt plaats buiten de paartijd en winterrust van vleermuizen. Een alternatieve planning die minder effect heeft op de soort is daardoor niet mogelijk.

H. Effecten van de activiteiten op de staat van instandhouding van de soorten

Gewone dwergvleermuis

De beoogde werkzaamheden veroorzaken lokaal een negatief effect op de Gewone dwergvleermuis. Door de plannen gaat één baltsverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis verloren. Deze verblijfplaats kan ook in gebruik zijn in milde winters. Bij koudere perioden met vorst zullen de vleermuizen een massawinterverblijf opzoeken.

Doordat de woningen vooraf aan de werkzaamheden natuurvrij worden gemaakt, worden er tijdens de werkzaamheden geen vleermuizen gedood. Het natuurvrij maken vindt plaats buiten de kwetsbare periodes van de aanwezige verblijfplaats, namelijk buiten de paartijd en winterrust.

De bebouwing wordt, voorafgaand aan de werkzaamheden en zodra de actieve periode van de vleermuizen weer begonnen is, ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Daardoor zullen er geen dieren aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden. Het ongeschikt maken zal worden gedaan door het plaatsen van exclusion flaps langs alle toegankelijke plaatsen op de woningen waarbij vleermuizen onder het dak kunnen komen of tot de spouwmuur kunnen raken. Het plaatsen van exclusion flaps gebeurt onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen. Na afloop van het plaatsen van de exclusion flaps worden de woningen gecontroleerd of deze daadwerkelijk verlaten zijn.

In maart 2021 is voldoende tijdelijke compensatie nabij het plangebied gerealiseerd voor vleermuizen in de vorm van 8 kleine vleermuiskasten en 2 tijdelijke kraamkasten (zie bijlage 4). Tijdens de renovatie van de woningen zal er permanente compensatie worden gerealiseerd in de vorm van vier permanente inbouwkasten. Zie bijlage 7 voor meer informatie en de locaties van deze permanente inbouwkasten.

Naast deze verblijfplaatsen gaat er door de sloop/nieuwbouw van woningen aan de Gentiaansingel in Jubbega ook een zomerverblijfplaats en een paar/baltsverblijf verloren. Ook bij dit complex is vooraf in ruime mate tijdelijke compensatie aangebracht en worden voldoende permanente alternatieven gerealiseerd in de nieuwbouw. Hierdoor is verzekerd dat de lokale staat van instandhouding niet in het geding is.

De staat van instandhouding van de populatie Gewone dwergvleermuis komt om bovenstaande redenen niet in gevaar.

I. Verantwoording van het onderzoek naar effecten

In 2021 is in het plangebied een ecologische quickscan uitgevoerd (■■■■■ 2022, bijlage 1). Naar aanleiding van deze quickscan is in 2021/2022 aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de

aanwezigheid van nestplaatsen van de Huismus en de Gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen (■■■■■ 2021, bijlage 2 en ■■■■■ 2022, bijlage 3).

De bovenstaande onderzoeksactiviteiten zijn uitgevoerd door Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek. Hieronder staat een omschrijving van de uitgevoerde onderzoeken.

Ecologische quickscan

Woningcorporatie Accolade is voornemens om in 2023 vier complexen in Friesland te slopen. Op de percelen van de gesloopte woningen zal vervolgens nieuwbouw gerealiseerd worden. De beoogde locaties zijn opgedeeld in clusters (complexen) en zijn voorzien van een code. In onderhavige ontheffingsaanvraag heeft het plangebied complexnummer 211060. In 2022 is een ecologisch onderzoek uitgevoerd bij vier complexen, waarbij de beoogde plannen zijn beoordeeld volgens de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Tijdens het onderzoek zijn recente bronnen geraadpleegd over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij de complexen. Tevens is voor ieder complex door middel van een veldbezoek bepaald of er wettelijk beschermde soorten aanwezig kunnen zijn in de woningen, zoals vleermuizen, muurplanten, Steenmarter, Huismus, Huiszwaluw en Gierzwaluw. Per complex is bepaald of er aanvullend onderzoek nodig is naar de aanwezigheid van één of meerdere van de bovengenoemde soort(groep)en. Voor het complex van onderhavige ontheffingsaanvraag was de conclusie dat er aanvullend onderzoek nodig was naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen van Gierzwaluw en Huismus, en naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Details over de ecologische quickscan zijn beschreven in ■■■■■ (2022) (bijlage 1).

Aanvullend onderzoek

In het najaar van 2021 is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus). Hierbij is voldaan aan het aantal onderzoeksrondes en de uitvoer heeft plaatsgevonden in de meest geschikte periode voor de soorten. (■■■■■ 2021, bijlage 2)

In de lente en zomer van 2022 zijn verschillende veldbezoeken uitgevoerd om te bepalen of binnen het plangebied nestplaatsen van de Gierzwaluw en de Huismus aanwezig zijn. Deze zijn uitgevoerd volgens de eisen waaraan aanvullend onderzoek naar deze soorten moet voldoen volgens de kennisdocumenten (BIJ12). (■■■■■ 2022, bijlage 3)

In de zomer van 2022 is daarnaast aanvullend onderzoek uitgevoerd naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus). Hierbij is voldaan aan het aantal onderzoeksrondes en de uitvoer heeft plaatsgevonden in de meest geschikte periode voor de soorten. (■■■■■ 2022, bijlage 3)

In het complex 211060 is tijdens het aanvullende vleermuisonderzoek één baltsverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis aangetoond. Er zijn geen nesten van Gierzwaluw of Huismus aangetroffen binnen het plangebied.

J. Verantwoording van onderzoek naar de verspreiding van beschermde soorten

Zie I.

K., L. Mitigerende en compenserende maatregelen

1). Om te voorkomen dat er tijdens de werkzaamheden dieren worden gedood, worden de woningen vooraf aan de werkzaamheden natuurvrij gemaakt. Dit wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen. De werkzaamheden ten behoeve van het natuurvrij maken van de woningen worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periodes voor het aangetroffen verblijf. Het natuurvrij maken voor vleermuizen zal worden uitgevoerd in maart/april 2023.

2). Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Voor iedere vleermuisverblijfplaats die tijdelijk verloren gaat, dienen vier (tijdelijke) vleermuiskasten opgehangen te worden. Echter, in deze situatie diende de tijdelijke compensatie al gerealiseerd te zijn voordat het aanvullend onderzoek afgerond was. Daarom is gekozen voor een ruime compensatie inschat op basis van *expert judgement*. Er zijn in totaal 8 kleine vleermuiskasten en 2 kraamkasten opgehangen in maart 2021. Ook bij de Huismus is gekozen voor een ruime mitigatie inschat op basis van *expert judgement*. Er hangen in totaal vier huismuskasten ter mitigatie.

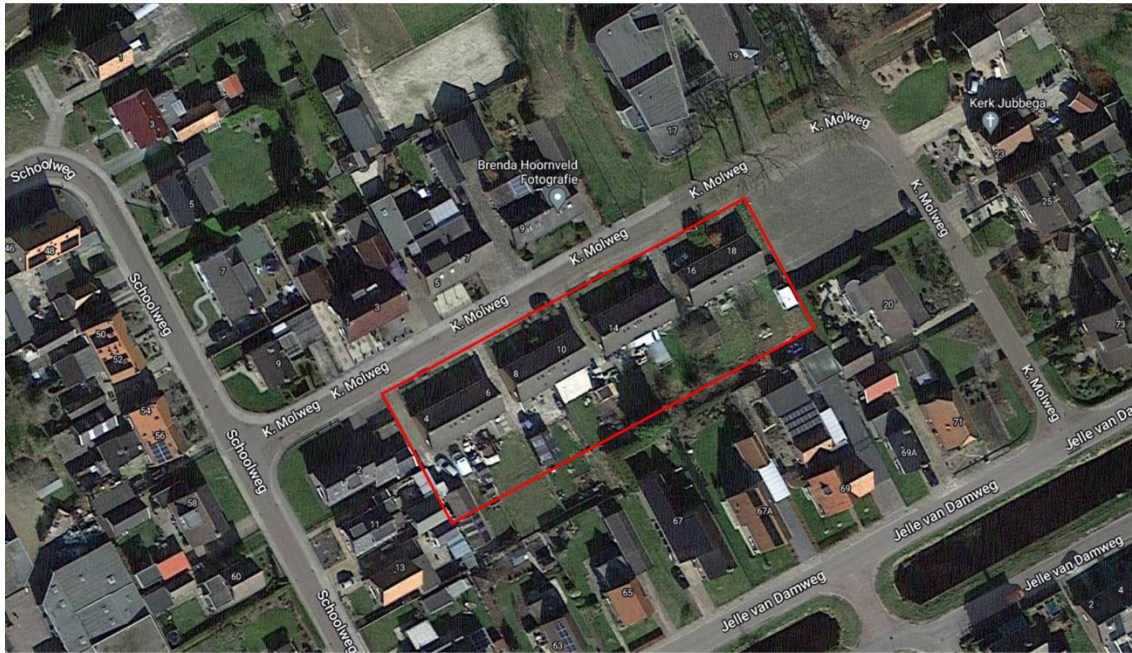
3). In de nieuwe situatie zal er permanente compensatie worden aangeboden in dezelfde verhouding per soort als dat de tijdelijke compensatie is aangeboden. Permanente compensatie voor vleermuizen zal worden aangeboden in de vorm van vier inbouwkasten. Voor Huismus is ervoor gekozen om de onderste twee rijen dakpannen beschikbaar te maken als ecologische plus. Voor meer informatie zie ook het compensatieplan in bijlage 7.

4). De permante compensatie dient minimaal een broedseizoen/vleermuisseizoen aanwezig te zijn voordat de tijdelijke compensatie verwijderd mag worden. Tijdelijke nestkasten mogen verwijderd worden in de winter. Tijdelijke vleermuiskasten mogen verwijderd worden onder begeleiding van een ecooloog. In overleg met de ecooloog wordt er een tijdstip besproken voor het verwijderen van tijdelijke kasten. Dit tijdstip zal buiten het kraamseizoen en buiten het baltsseizoen plaatsvinden.

5). De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een medewerker van A&W. Deze persoon is deskundig op het gebied van vleermuizen en controleert of de werkzaamheden ten aanzien van Gewone dwergvleermuis conform de voorwaarden in de ontheffing worden uitgevoerd. A&W is een gecertificeerd ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

6). De maatregelen worden vastgelegd in een Ecologisch Werkprotocol (EWP) dat op de werklocatie aanwezig is, en onder alle betrokken partijen bekend en duidelijk is.

M. Kaart

N. Belang activiteit

De Gewone dwergvleermuis is beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden "dieren opzettelijk te verstoren" en "voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen". Het wettelijk belang waarvoor deze ontheffingsaanvraag wordt ingediend is Artikel 3.8 lid 5 b.3 Wet natuurbescherming. Dit houdt in: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

De woningen aan de K. Molstraat te Jubbega zijn sterk verouderd en voldoen niet meer aan de huidige woon- en bouweisen. Ook vanuit energie/milieu (stookkosten en warmteverlies) is kwaliteitsverbetering van de woningen maatschappelijk gezien noodzakelijk. In de beleidsdoelstellingen van Accolade is duurzaamheid een speerpunt. Concreet voert Accolade het beleid om in 2040 alle woningen energieneutraal te hebben. Om deze resultaten te halen is sloop en nieuwbouw van de woningen noodzakelijk.

Klimaatverandering vormt een bedreiging voor wilde flora en fauna en de gezondheid en veiligheid van mensen. Door de bouw van nieuwe energiezuinige woningen wordt bijgedragen aan de beperking van de klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang. De huidige woningen hebben energielabel D t/m G, de nieuwe woningen zijn bijna energieneutraal. In slecht geïsoleerde woningen is vaak sprake van vocht- en schimmelproblemen. Dit kan leiden tot gezondheidsklachten bij bewoners, zoals luchtwegklachten, hoofdpijn, geïrriteerde slijmvliezen, vermoeidheid en versterking van reumatische klachten. De sloop van de oude woningen en de nieuwbouw van woningen die voldoen aan de eisen van deze tijd en een prettig binnenklimaat bieden draagt dus bij aan de volksgezondheid.

2 Literatuur en bijlagen

Literatuur

- BIJ12 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017.
- Broekhuizen et al. 2016 Atlas van de Nederlandse zoogdieren- Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum, Leiden.
- Kapteyn, K. 1997 Gewone dwergvleermuis in Limpens et al, 1997 Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Utrecht 151-163.
- Melis, 2012. Werkatlas zoogdieren provincie Fryslân. Provincie Fryslân, Leeuwarden
- Van Norren, E. (red.), 2019. Staat van instandhouding Gelderland. Factsheets voor 24 soorten in Gelderland. Rapport 2019.09. Zoogdierverseniging, Nijmegen
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), geraadpleegd oktober 2022

Bijlagen

- Bijlage 1. Ward, S.F., 2022. Ecologische quickscan sloopwerkzaamheden vier complexen. A&W notitie 21-181. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Bijlage 2. Ward, S.F., 2021. Aanvullend onderzoek naar balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen bij vier complexen van Accolade. A&W notitie 21-289. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Bijlage 3. Ward, S.F., 2022. Aanvullend onderzoek naar Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen bij vier complexen van Accolade. A&W notitie 21-314. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Bijlage 4. A&W compensatieplan 21-314 #1 – Vier complexen Accolade, vleermuizen
- Bijlage 5. A&W compensatieplan 21-314 #2 – Vier complexen Accolade, Huismus
- Bijlage 6. A&W compensatieplan 21-314 #3 – Vier complexen Accolade, Gierzwaluw
- Bijlage 7. A&W Permanente compensatie vleermuis en Gierzwaluw – Complex 211060